

Školství v Jednotě bratrské

Když se řekne bratrské školství, každého jako první napadne Jan Amos Komenský. A bude to oprávněné, protože právě Komenského myšlenky se staly vyvrcholením propracovaného systému i vnitřní vize vzdělávání v této církvi. Pojďme však právě na samotný počátek a pokusme se připomenout první zdroj Komenského emendační (nápravné) pedagogiky: českou reformační tradici, reprezentovanou zejména cílevědomým vzděláním ve školách Jednoty bratrské.

Je známo, že ve svých počátcích se musela Jednota bratrská (založená roku 1457) vypořádat s odmítavým postojem ke vzdělání a vzdělanosti vůbec. Tento odpor, do jisté míry pochopitelný i blouznivecký, byl motivován obavami z hříšného a zkaženého světa a snahou najít ztracený ideál původních křesťanských myšlenek v naprosté izolaci od

světského života. Přesto už tehdy byla výchova a vzájemné vedení nedílnou součástí života členů Jednoty bratrské. A tak, aniž to její tehdejší představitelé tušili, připravovali cestu pro jeden z nejtypičtějších rysů této církve – důraz na vzdělání a péči o druhé.

Jak se to stalo?

Touha po vzájemné výchově vycházela z myšlenek Petra Chelčického, který se sice zrození samotné Jednoty bratrské nedožil, ale na jejím vzniku měl ohromný podíl. Doba, která tehdy ovlivňovala život v naší zemi, byla velice těžká. Země byla zdevastovaná husitskými válkami, panovala v ní frustrace z nenaplněných ideálů husitství. Původci Jednoty bratrské však věděli, že ve spojení s živým Bohem lze obnovit nejen naději, ale také změnit životní styl a znovu se postavit na vlastní nohy. Toužili poslouchat Boží vůli, neupadnout do stagnace. Proto hledali cesty, jak toho dosáhnout. Jednou z forem,

kterou přijali za vlastní, byla vzájemná péče a výchova. Od počátku tedy jejich komunita vykazovala prvky napomáhající rozvoji osobnosti, a to ve všech úrovních bytí. Bratři věřili, že v Bibli, především v Nové

...školství v JB

Jan Amos Komenský

smlouvě, jsou témata napomáhající každému jednotlivci k motivaci v jeho osobním, duchovním i duševním růstu. Objevili, že texty jsou plné důrazů na kvalitu nového života plně integrovaného do Ježíše Krista. Právě Ježíš byl pro ně vzorem nade všemi vzory, jehož vliv měnil životy lidí okolo. V důsledku toho přijali za klíčovou

hodnotu výchovu svých členů. Ta se nejprve několik desítek let odehrávala uvnitř církve, nakonec však Jednotu dovedla až ke vzniku prvních bratrských škol.

Brána je otevřena

Zásadní proměnu Jednoty bratrské v otevřenou církev prosadil počátkem 16. století Lukáš Pražský (asi 1458–1526), někdy označovaný za druhého zakladatele Jednoty. Církev odmítla ideu dobrovolné (v praxi povinné) chudoby, a začali tak do ní vstupovat i měšťané a šlechtici. Pro Jednotu bratrskou se od té doby stávaly příznačné dvě zásady: jednak přísný smysl pro mravnost a vzájemnou solidaritu a také důraz na vzdělání – vždy však vedoucí k cílené nápravě jednotlivce. Tyto kvality českobratrské církve ocenil výstižně velký český historik Jaroslav Goll (1846–1929), který Jednotu bratrskou označil „za podivuhodnou školu dokonalosti

a čistoty, která v generaci prosáklé sobectvím představuje pěstování ideálu oddanosti a obětavosti.“ Lukášovy názory prosazovali i další bratři a přední členové Jednoty,

jako vzdělaný lékař Jan Černý, Vavřinec Krasonický či Magistr Havel (který je považován za zakladatele nižšího bratrského školství).

Vyobrazení zvířat v Komenského učebnici Orbis sensualis.

...školství v JB

Ještě dál, ještě výš

Obrat k plné rehabilitaci a potřebě vzdělání byl dokonán za působení dalšího bratrského biskupa Jana Blahoslava Přerovského (1523–1571). Blahoslav prosadil i proti tehdejší hlavní bratrské autoritě biskupu Janu Augustovi příklon Jednoty bratrské k vyššímu vzdělání. A tak, zejména po roce 1547, kdy se v důsledku habsburských represí těžiště Jednoty bratrské přesunulo na Moravu, začala vznikat nová bratrská učiliště, mající povahu vzdělávacích akademií, v dnešní terminologii klasických gymnázií. Sám Blahoslav dbal kromě všeobecného vzdělanostního základu (včetně latiny) zejména na rozvoj hudební přípravy a vytříbenost českého jazyka, což se projevilo i vydáním jeho slavné Gramatiky české (1571). Bratrské střední školy získávaly v druhé polovině 16. a počátkem 17. století na věhlasu a studovala na nich nejen mládež z bratrských měšťanských a šlechtických rodin, ale i studenti

z většinové evangelické církve, tedy mladí novoutrakvisté. Pro bratrské školy bylo typické, že členové Jednoty z řad šlechty, jakými byli například moravští Žerotínové, nezištně

Komenského pojednání o geodézii.

podporovali nemajetné či méně movité nadané studenty. Důkazem toho je chránělec Karla Staršího ze Žerotína, sirotek Jan Amos, který všechny své zkušenosti a poznatky, dobré i méně dobré, později použil jako zdroj své vlastní koncepce reformovaného školství a vzdělanosti. V té pak vyspělé bratrské školství přežilo, přestože ve své vlasti bylo zcela smeteno bouří pobělohorského nábožensko-politického převratu.

Další informace o bratrském školství za dob před bitvou na Bílé hoře se dozvíte i v tomto vydařeném dokumentu České televize a Vistafilmu. Jmenuje se Pod ochranou Žerotínů a režíroval jej Lubomír Hlavsa:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10391170572-pod-ochranou-zerotinu/>

Výchova v bratrském domě

Z dopisu pana Šimona Bohumila Turnovského, který píše doktoru bohosloví panu Janu Heidenreichovi:

„...Pokud jde o život a mravy Bratří, byl bys Bratří lépe poznal, kdybys prodlél třeba jen skok nebo dva tři dny u některého z kazatelů a zvláště u bratrského Staršího v Čechách a na Moravě, nežli bys je poznal za celých třicet let ze všech oněch knih a svědectví i z mylných zpráv. (...) Já jsem bydlil léta Páně 1570 v měsíci únoru v Ivančicích u velmi učeného a vzdělaného muže Jana Blahoslava, bratrského biskupa. Viděl jsem tenkrát v jeho domě 40 mužů, mladíků a chlapců

...školství v JB

JAK A CO JEDNOTA BRATRSKÁ UČILA

Stopy kolektivní výchovy charakterizoval badatel z 19. století František Zoubek, který ji popsal následovně: „Učili se v Jednotě bratrské dítky od rodičů, čeledí od hospodáře, mladší od starších, nižší od vyšších, toho strážci a dozorcí byli bratr bratrovi, sestra sestře, laikům kněží, kněžím laikové... byli tedy mezi bratřimi vychováváni ode všech všickni.“

Právě tento výchovný způsob napomohl tomu, že po celou dobu, kdy původní Jednota působila na území dnešních Čech a Moravy, byla svěží, plná inspirace a Ducha, progresivní a v něčem pro celou tehdejší populaci revoluční. Bratři kladli především důraz na výchovu dětí ve vlastní rodině, přičemž rodinnou výchovu neponechávali nekontrolované dobré vůli rodičů. Měli přístup k rodinám a pomáhali jim vést děti správně,

dávat jim hranice a chránit je od tehdejších svodů.

O tom, jak se v Jednotě vyvíjel výchovný systém na sklonku 15. století, nemáme mnoho zpráv. Poměrně úplný obraz vyučovacího a výchovného postupu poskytují až prameny z 16. století. Víme, že malé děti od počátečního čtení a psaní v mateřštině pokračovaly výukou v katechismu. Učitelé také brali děti mezi řemeslníky, přímo do dílen, čímž se potvrdilo, že propojení teorie a praxe urychluje rozvoj dítěte. Zároveň se tak ukazovaly schopnosti žáků a rozvíjelo se jejich nadání, umělecké vloh a talent, takže se Jednota postupně otevírala i umění. Důraz byl hlavně kladen především na mravní čistotu a kvalitu charakteru jedince. Do bratrských škol mohly chodit děti měšťanů, šlechty i obyčejných lidí, stejně chlapci jako

velmi sečtělých. Byli v té čeládce 4 kazatelé, kolik bylo jáhnů a pomocníků, ani jsem si nepovšiml. Všichni vynikali tak velikou skromností v řeči, v jednání, zbožností, uhlazeností mravů, vroucností náboženskou, a v bohoslužbě i vážným chováním, svatostí života, ryzností a upřímností, vzděláním vloh a učeností, znalostí svatých Písem, pravou lidskostí, pohostinností, mírností, cudností, střídmostí, a vů-

Bratrská škola v Ivančicích.

bec korunou všech ctností – lidé vpravdě Božím Duchem znovuzrození, takže se mně zdálo, jako bych byl přišel ze světa nečistého sám nečistý do jiného a nového světa. Na téže cestě jsem viděl se svrchovaným vnitřním uspokojením podobné a takřka tytéž věci v domech několika kazatelů na Moravě a potom také v Čechách, hlavně u předního Staršího, sídlícího v Mladé Boleslavi, Jana Augusty, onoho Lutherem tolik milovaného, jenž k němu několikrát do Wittenberka přijel. (...) Tam jsem pozoroval, jak v krásném řádu a slušně všechno se děje v čeládkách Bratří. Časně ráno vstanou všichni v domě k úderu zvonku a oblečení po krátké promluvě klekají na kolena a vzývají Boha. Potom vezmou do ruky knihy především Písmo svaté, a za obdivuhodného ticha a klidu usedají ke stolům a čtou

...školství v JB

dívky (někde odděleně, jinde společně) – což ukazuje na porozumění, že jsou si všichni před Bohem rovni.

Když se chlapec osvědčil a dospěl v mládence (teenagera), byl přijat do tzv. bratrského domu a nastala mu léta učednická. Byl veden ke čtení Bible, k modlitebnímu životu, ke zpěvu, k četbě literatury, studiu cizích jazyků a s intelektuálním rozvojem šla ruku v ruce i každodenní praktická činnost. Mládenci se učili řemeslům, tkalcovství, knihvazačství, sazečství, zahradničení a práci na poli a v hospodářství. Pokud obstáli, stávali se sami v rané dospělosti pedagogy nově přicházející generace. S každou generací se tak výchovná péče upřesňovala, inovovala, a tím také zkvalitňovala. Není nijak přehnané, když označíme tehdejší bratrská středoškolská učiliště za nejlepší školy v Čechách a na Moravě. Přestože přetrvávaly i chyby, dané těžkopádnou didaktikou, scholastickým

lpěním na memorování a přehnaným respektem k autoritám, pěstoval se zde tradiční český reformační důraz na zdokonalování jedince prostřednictvím vzdělání. Bratrské školství také dalo přirozeně vzniknout množství spisů i učebnic kupříkladu z oblasti českého jazyka, dějepisu, zdravotnictví (zajímavostí je například první porodnická kniha Zprávy a naučení ženám těhotným a bábám pupkořezným z roku 1519), přírodovědy, teologie, filosofie, psychologie či výchovy.

Bratrská škola a sousedící sbor na vyobrazení Přerova z roku 1593. Škola je budova se třemi štíty.

a pší. Po jedné asi hodině nebo dvou, když zazní zvonek, opět se všichni scházejí ke společné modlitbě, také služebníci a děvečky, kdožkoli v těch domech zůstávají. Mezi nimi byli v Ivančicích nejedni ze synů vynikajících urozených pánů, kteří tam chodili do školy. Tu nejprve se zpívá nějaká píseň nebo žalm, pak předčítá podle ustáleného pořádku jeden z těch, kteří se cvičí v bohosloví a kazatelství, oddíl z Bible a čerpá z něho potřebná poučení, ve stručnosti je předkládá a vybízí k vděčnosti a k modlitbám k Bohu. Po modlitbách se všichni rozcházejí po svých pracích, chlapci jsou do školy, jinoši a dospělí jdou po svých studiích, ke cvičení a konverzací v jazycích a k bohosloveckým přednáškám. (...) Po jídle se předloží zase některá otázka vybraná ze svatého čtení, které se předčítalo toho

dne při modlitbách. K otázce přesně odpovídají jinoši, co kdo z nich o tom myslí, počínaje mladšími po pořádku až k dospělým. Potom Starší nebo jeho zástupce promluví závěrečné rozhodující slovo. Po obědě mnozí, a zvláště mladší pracují něco užitečného svými rukama až do odpoledních modliteb. Za mého pobytu v Ivančicích pracovali někteří v tiskařské dílně, jiní zase vázali knihy, jiní silnější štípali dříví a vzpomínám, že někteří i tkali plátna... Po odpoledních modlitbách odcházejí zase každý po svých studiích, v nichž setrvávají až do večere. Když pak je také po večere, a když skončila zbožná cvičení s podobnými rozmluvami, jako byly při obědě, předkládají se Bohu asi za hodinu potom večerní modlitby. Pak se všichni odeberou k pokojnému odpočinku na lůžka.“

...školství v JB

Jan Amos Komenský (1592–1670)

Osobnost Jana Amose Komenského byla do té míry formována a rozvíjena i nábožensko-mravním odkazem českobratrské tradice, kladoucí důraz na nápravu a zdokonalení člověka, že můžeme jej i jeho dílo vnímat jako vyvrcholení české reformace.

Komenského koncepce velké reformy vzdělání a vzdělanosti je však původní a odráží se v ní oba inspirační prameny – odkaz Jednoty bratrské i evropského reformačního humanismu. Komenského výchovná filozofie byla od počátku jeho snažení víceméně jasná – jedině vzděláním se mohou rozvíjet kvality člověka. Jen tato cesta vede k bráně moudrosti, pouze tak lze zdokonalit jednotlivce, národ, lidstvo

v duchu Božích představ o naplnění lidství. Výchovnou činnost a světlo poznání označil proto za „nejmoudřejší zbraň“, kterou se dá čelit nevědomosti, nedorozumění, předsudkům, i hádkám a z nich pramenícímu zlu. Dosavadní vzdělání mu však připadlo neúplné, zastaralé a zmatené. Proto svoji obrovskou tvůrčí sílu věnoval náročnému cíli – najít východisko ze školských, a tím i lidských labyrintů. Sledoval přitom čtyři základní pedagogické problémy – didaktické metody, strukturu, obsah a cíle vzdělání. Zakladatel moderní pedagogiky vzal jako první v úvahu též psychologická hlediska. Usiloval o takovou metodu, která by byla snadná, přirozená, nenásilná a v souladu s postupným duševním vývojem dítěte, žáka a studenta. Vyučování musí být proto názorné,

přitažlivé a věcné. Správná metoda má být klíčem k otevření přirozené lidské touhy po vědění. Ústřední roli při uplatňování nových metod může sehrát jen vzdělaný učitel. Zároveň se stal český „Koperník pedagogiky“ průkopníkem dnes tolik propagovaného celoživotního vzdělávání.

Jan Blahoslav Přerovský (1523–1571)

Tento absolvent prestižní protestantské univerzity ve Wittenbergu byl významným učencem, spisovatelem, jazykovědcem i učitelem a později biskupem Jednoty bratrské. Právě on prosadil příklon Jednoty bratrské také k vyššímu vzdělání, a to i proti tehdejší hlavní bratrské autoritě biskupu Janu Augustovi. Díky tomu začala (zejména po roce 1547, kdy se v důsledku habsburských repre-

sí těžiště Jednoty bratrské přesunulo na Moravu) vznikat nová bratrská učiliště mající charakter vzdělávacích akademií, v dnešní terminologii klasických gymnázií. Proti bratrským odpůrcům vyššího, středního i vysokoškolského vzdělání napsal Jan Blahoslav roku 1567 polemickejší a přesvědčivý spis Filipika proti misomusům (tiskem vydán ovšem až P. J. Šafaříkem roku 1861). Sám Blahoslav dbal kromě všeobecného vzdělanostního základu (včetně latiny) zejména na rozvoj hudební přípravy a českého jazyka. Proto také sám překládal biblické texty (Nový zákon) a inicioval nový, původní překlad celého Písma (po jeho smrti vydaná Bible kralická). Ke kvalitě výuky i k lepšímu osvojení vyučovacího jazyka měla napomoci i Blahoslavova slavná Gramatika česká (1571).

...školství v JB

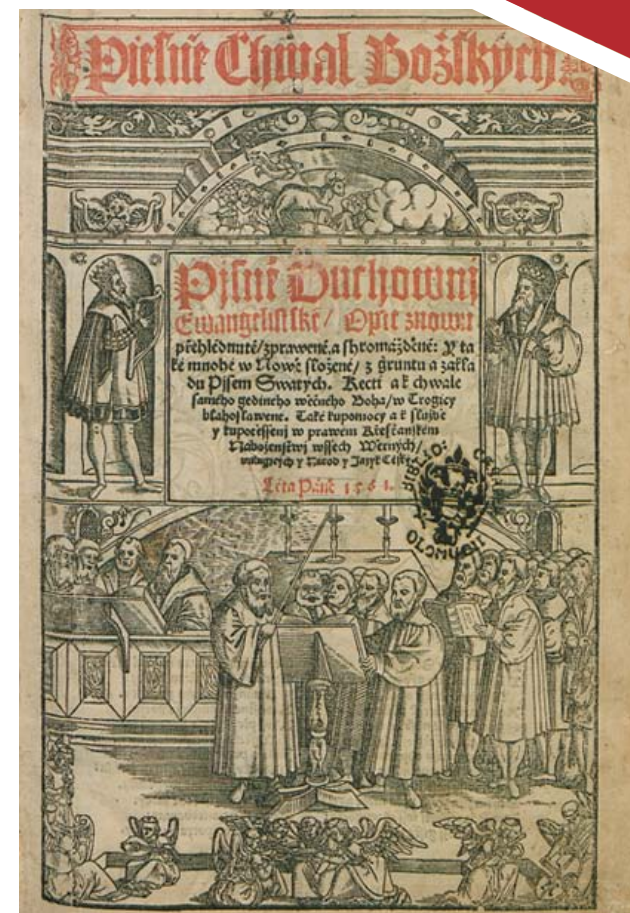
IVANČICE – CENTRUM BRATRSKÉHO ŠKOLSTVÍ

V roce 1558 se s příchodem Jana Blahoslava do města stal ivančický sbor duchovním centrem Jednoty. Biskup Blahoslav, propagátor a obhájce klasického vzdělávání příslušníků Jednoty, ihned po svém příchodu do Ivančic věnoval kromě jiného samozřejmě pozornost i zdejšímu bratrskému školství. Ještě v roce 1558 zřídil partikulární vyšší bratrskou školu, zaměřenou hlavně na výchovu kněžského dorostu a navazující na nižší elementární veřejnou školu bratrskou, jejíž kořeny lze v Ivančicích nalézt již na konci 15. století. Na partikulární škole vyučoval Jan Blahoslav až do své smrti v roce 1571, po něm zde působil Ondřej Štěpán. Při škole existoval žákovský internát a žáci školy kromě výuky čtení, psaní, počítání, studia latiny a pěstování rétoriky či poesie také pracovali. Od roku 1562 žáci pomáhali v tehdy zřízené

bratrské tiskárně a učili se sázet a tisknout knihy.

Nejvýznamnější a nejslavnější období bratrského školství v Ivančicích je ovšem svázáno s činností šlechtického gymnázia, tzv. „gymnasia illustre“, založeného především šlechtickými příslušníky Jednoty bratrské v roce 1574. Budoucí bratrští kněží a také šlechtičtí synové byli nuceni získávat vzdělání a zejména podstupovat studium jazyků – kromě latiny řečtinu a hebrejštinu – na cizích školách, nejčastěji na universitě v saském Wittenbergu, po roce 1574 pak na školách v Heidelbergu, Basileji, Ženevě a Štrasburku. Protože však: „Život studentský na vysokých učeních byl zpustlý a lenost mezi studentstvem taková, že bylo na nich žádáno, aby alespoň hodinu týdně poslouchali přednášek, aby mladí šlechticové

tam studující neztráceli i jazyka ani mravův ani ryzosti víry bratrské, a aby stěhování na cizí, větší školy se stalo zbytečným,“ rozhodli se v roce 1574 bratrští páni a rytíři, příslušníci Jednoty, finančně umožnit vznik vyššího učení, které mělo nahradit studium na cizích univerzitách, a založili tak samostatné vyšší gymnázium, určené jak pro Čechy, tak pro Němce. Škola samotná vznikla rozšířením bratrské partikulární školy o dvě vyšší třídy, „v nichž rektor s pomocníkem učili klasikům, zvláště

Szamatulský kancionál s vyobrazením zpívajících biskupů Jednoty. Muž s brýlemi je Jan Blahoslav.

...školství v JB

řečtině a bezpochyby i rhetorice a dialektice.“ Dosavadní učitelé podrželi grammatiku a elementa.

Vyučovacími jazyky na škole byly čeština i němčina. V březnu 1574 byl dopisem z řad bratrské šlechty v čele s Janem starším ze Žerotína požádán o vedení bratrského gymnázia profesor řečtiny a filosofie na Wittenbergské univerzitě a proslulý pedagog Ešrom Rüdinger (Rudinger). Rüdinger nabízený rektorát přijal a po složitých peripetích dorazil v roce 1575 do Ivančic. Je známo, že „gymnasium ivančické za Rüdingera obdrželo dobré slovo široko daleko.“ Jako rektor se kromě vlastní výuky věnoval i teoretické práci – vydal školní řád, jímž upravil denní život na škole a zajistil kázeň a pořádek pro studium.

E. Rüdinger vyučoval žáky, především ty, kteří se připravovali

na kněžskou dráhu, také hebrejštině. V Ivančicích působila tato osobnost vskutku evropských měřítek do roku 1588. Rüdinger si město oblíbil, i když v době jeho pobytu v Ivančicích a působení na bratrském gymnáziu byl svými mocnými nepřáteli pronásledován. K hlavním nepřátelům Rüdingera náleželi jezuité, kteří si zbudovali obdobné ústavy – gymnázia – v Brně a Olomouci. Spolu s nimi usiloval o zrušení bratrské školy v Ivančicích i o odchod či zajetí E. Rüdingera nejvíce olomoucký biskup Stanislav II. Pavlovský z Pavlovic. Jeho osobně Rüdinger považoval za svého největšího nepřítele. A byl to ostatně týž biskup Stanislav, který do boje proti bratrskému gymnáziu v Ivančicích a jeho rektorovi vtáhl počínaje rokem 1580 i samotného císaře Rudolfa II. Mocní ochránci ivančického gymnázia a jeho rektora, moravští páni Jan a Vilém z Lipé, čelili úspěšně císařským nařízením

o zrušení školy a vyhnání Rüdingera, případně jeho vydání „spravedlnosti“. „Zpráva nás jistá dochází...“, psal v roce 1580 císař Rudolf II. Janu z Lipé do Moravského Krumlova, „... kterak by v Evančicích na gruntech tvých nová škola zaražena býti měla a že do ní místři nového a bludného učení, kteříž mládež k takovému bludnému učení vedou, uvozování byli. I nechtíce my, aby takové v nově zaražené školy v markrabství našem

Bratrské školy v Jednotě bratrské

V Čechách:

První bratrskou školou byl Brandýs nad Orlicí, kde se začalo učit již před koncem 15. století. Dále to byly: Mladá Boleslav, Litomyšl, Rychnov nad Kněžnou, Solnice, Lanškroun, Praha, Turnov, Chrast u Chrudimi, Vidim, Horažďovice, Tuchoměřice u Prahy

Na Moravě:

Ivančice, Přerov, Třebíč, Sležany u Kroměříže, Fulnek, Zábřeh, Strážnice, Záhorovice u Bojkovic, Kralice, Lipník, Holešov, Brankovice u Vyškova, Hodonín, Podivín u Břeclavi, Cetechovice, Malenovice, Kounice, Chropyně u Kroměříže, Ejvanovice, Boskovice, Rataje, Paskov, Tovačov, Židlochovice, Hranice, Kobylím, Jaroměřice u Jevíčka, Dobroměřice, Kojetín, Velká u Strážnice, Prostějovské učiliště, Uherský Brod, Slavkov u Brna, Krásno u Valašského Meziříčí, Dřevohostice, Bystřice pod Pernštýnem

Další bratrské školy začaly vznikat v důsledku emigrace také v Polsku, Prusku, na Slovensku či v Litvě.

...školství v JB

moravském trpiny byly a průchodu svého míti a tudy se sekty a bludy rozmáhati měly: protož tobě milostivě poroučeti ráčime, abys takovou školu v Evančicích bez prodlévání svěsti a zastaviti dal a dotčené mistry školní bludného učení odtud vybyl a dále žádných takových škol na gruntech tvých zaraziti nedopouštěl ani takových bludných učitelů trpěl, vědouce že v tom jistou a milostivou vůli naši císařskou naplníš.“

Jan z Lipé císaři nevyhověl a v témže roce mu zaslal následující odpověď: „Psaní milostivé V. C. Mti (císařské Milosti – pozn. red.) jest mi dodáno (...) a jakož v témž psaní milostivé toho dokládati ráčíte, (...) jak by v Evančicích na gruntech mých nová škola zaražena byla a do ni mistři nového a bludného učení, kteříž mládež k témuž bludnému učení vedou, uvedeni býti měli, mně o tom milostivě poroučejíc, abych takovou školu v Evančicích bez

prodlení svedl a zastavil a dotčené mistry školní bludného učení odtud vybyl a dále žádných takových škol na gruntech svých zarážeti nedopouštěl ani takových bludných učitelů netrpěl. (...) Jest mi to jistě s nemalým podivením, kdo jest směl V. C. Mti takovými věcmi zpravit, ježto všechněm v tomto markrabství jest vědomé, že nic nového a prvý nebývalého na gruntech mých není začalo. Ale (...) v pravdě o tom oznámiti poníženě mohu, že ta škola ještě za pana děda mého jest byla, načež i nadání jeho, potom potvrzení pana otce mého i mé pod pečeti jejich a mou i jiných dobrých lidí pečeti, kteréž na tu školu se vztahující jest, mají. Taky, aby jací bludní učitelé a školní mistři tu býti měli, žádné o tom vědomosti nemám. (...) Protož V. C. Mti se vši poddaností poníženě prosím, že takovým zprávám o mně dodaným milostivě věřiti a místa u sebe dávati neráčíte.“

Základy bratrské školy v Přerově, sousedícího bratrského kostela a dlážděná cesta mezi nimi. Objev byl učiněn v roce 2012 (viz článek v Jbulletinu č. 1/13). foto Z. Schenk

...školství v JB

BRATRSKÉ ŠKOLSTVÍ V SOUČASNOSTI

Po bitvě na Bílé hoře následovala dlouhá staletí, ve kterých Jednota bratrská nemohla ve svojí vlasti působit. Přesto nezahálela – po celém světě dnes můžeme najít nepřehlédnutelné stopy Božího zájmu o druhé, které po bratřích zůstaly i v těch nejzapadlejších končinách. Kamkoli přišli, tam se brzy objevily nemocnice, sirotčince a právě i školy (viz článek o misii v Jižní Africe v Jbulletinu 3/13). V rodné zemi Jednoty bratrské však trvalo plných 370 let, než se z Boží milosti mohla vrátit zpět k odkazu našich otců. Stalo se to v roce 1992, kdy byla založena základní škola Jana Amose Komenského v Liberci. Od té doby se toto naše „genetické vybavení“ začalo znovu naplno rozvíjet – libereckou školu následovala hradecká, novopacká, množství školek a mateřských center a v blízké budoucnosti by se měla přidat i střední

škola v Chrastavě s pedagogickým a sociálním zaměřením. Znovu se tak navázala spojnice cenné minulosti a nadějně budoucnosti.

Všem ředitelům našich současných škol jsme položili několik otázek. Tady jsou odpovědi:

ZŠ a MŠ Brána v Nové Pace

■ Jak se škola zrodila?

Základní a mateřská škola Brána měla své počátky v projektu skupinového vzdělávání dětí, který vznikl z iniciativy několika místních rodin. Ty se na jaře roku 2007 rozhodly věnovat více svých schopností, sil a financí a přihlásily děti k individuálnímu vzdělávání. Nedílnou součástí těchto aktivit byla spolupráce rodičů na zajištění odpoledních kroužků a úklidu školy.

Škola byla zapsána do rejstříku škol o rok později dne 1. 9. 2008, a to po úspěšné zkušenosti práce ve třídě s osmi dětmi od 1. do 4. ročníku a také skupinou kolem deseti dětí ve školce.

■ Jak vypadá škola dnes?

Dnes má základní škola 36 žáků, mateřská 29 dětí a zaměstnanců je 14, včetně 3 provozních. Máme také školní družinu i jídelnu (výdejnu jídla).

ZŠ Brána – novopacký prvňáček.

Novopacká Brána je školou s estetickým zaměřením. Upřednostňuje třídy do 15 žáků, podle učitelů jsou totiž v menším kolektivu pevnější vztahy, lepší kontakt učitele a žáka i spolupráce s rodiči. Škola umožňuje nadaným dětem vzdělávat se do větších hloubky. Hodnotí se převážně to, co dětem jde, jsou podporovány jejich silné stránky, respektovány odlišnosti. Součástí výuky jsou také vycházky do přírody.

ZŠ Brána – školáčky při vystoupení.

...školství v JB

■ **Jaký je rozdíl mezi církevními a státními školami?**

Rozdíl není mezi dětmi, ale je v pracovních školy od uklízečky, účetní, vychovatelky, učitele, po ředitele. V opravdových křesťanech, kteří sdílejí vizi školy, je ukryto to největší tajemství. Prakticky se rozdíl projevuje v přístupu k dětem, rodičům a všem okolnostem, které se školou souvisí.

■ **Co se u vás právě děje?**

Sbor Jednoty bratrské v Nové Pace jakožto zřizovatel školy v tuto chvíli staví pro ZŠ vlastní budovu. Stavba byla zahájena krátce po otevření dokončené mateřské školy (1. 9. 2012).

Během prázdnin probíhaly téměř nepřetržitě brigády, z nichž největší byl Service Project, organizovaný správcem rychnovského sboru Martinem Vlasákem. Nejvzdálenější skupina přijela v rámci holandsko-českého příměstského tábora až z evangelického sboru v Mijdrechtu.

■ **Jaké jsou vaše vize a přání do budoucna?**

Přáli bychom si dokončit stavbu základní školy do dvou let, naplnit postupně všechny ročníky po 15 žácích ve třídě, vytvořit tým pracovníků školy z pokorných a vydaných křesťanů, vidět děti a rodiče, jak se účastní aktivit sboru a školy, jako jsou Alfa kurzy, manželské večery, přednášky o výchově, víkendové akce pro děti, kroužky apod., a především prostřednictvím školy zabírat celé rodiny, město a okolí pro Ježíše.

Ředitelkou školy je Mgr. Dana Kašparová, web: zsbrana.webnode.cz

ZŠ a MŠ Sion v Hradci Králové

■ **Jak to všechno začalo?**

Vlastně v nejrůznějších volnočasových aktivitách, na kterých jsme pracovali

Zápis do ZŠ Sion.

jako sbor. Také jsme měli školku, a jak děti rostly, přirozeně jsme chtěli něco dalšího, kde s nimi budeme moci pracovat déle. Tom Vágner, ředitel liberecké církevní základky, zrovna překládal jakási skripta o tom, jak založit křesťanskou školu. Asi ve 26 krocích. Říkali jsme si, že nemáme šanci... Ale náš pastor Denis na to: „Skripta zahodte, založíme to ještě letos!“ A vážně založili. Ovšem nefalšovaným zázrakem – na ministerstvu nám řekli, že nás nezařadí do sítě škol. Což prakticky znamená konec. Chtěli nám vyjádření poslat písemně, jenže někdo z nich

Při vyučování na ZŠ Sion.

založil příslušný papír do šuplíku a zapomněl na něj. My mezitím vesele dělali zápisy do první třídy a jim prošli všechny zákonné lhůty pro obsílku... Začali jsme dělat trochu dusno na úřadech, jakože pořád nevíme, co s námi bude, až se to dostalo až k Petře Buzkové, tehdejší ministryni školství. To už byly prázdniny a ona asi chtěla mít klid, takže všem dotčným vynadala a oni nám ze dne na den školu povolili. Chlapík z ministerstva pak volal Denisovi: „No, pane kolego, když už to teď jinak nejde, tak jak to provedeme?“ Měli jsme asi dva týdny na celou přípravu...

...školství v JB

■ Jak vypadá škola dnes?

Moc rád ukazuju fotku z prvního roku, na které je sedm žáků, čtyři učitelé a jedno dítě, které se tam náhodou připletlo. Dnes máme dvě budovy, asi 35 učitelů a 130 dětí, z nichž pořád drtivá většina je z rodin, které nemají s církví vůbec nic společného. A mě pak baví, když slyším dítě, které není z církevního prostředí, jak v náhodné diskuzi hájí Boží existenci. Nejsme

škola se speciálním zaměřením, pouze máme systém, pomocí něhož se u dětí snažíme rozvíjet jejich přirozená obdarování. Máme také dobrou studijní podporu nejen pro nadané děti, ale i pro děti s poruchami učení. Charakteristické je i to, že se jako škola vyrůstající z církve, podílíme i na věcech, které dělá sbor – třeba Dny pro Izrael.

■ V čem vidíte rozdíl mezi církevními a státními školami?

Církevní školy mají oproti státním jakoby dvě nohy – tou jednou je vzdělání, což mají všechny školy společné, a tou druhou jsou hodnoty, které přinášíme a které se pak dotýkají dětí a formují jejich charaktery, postojů i to, jak budou zapojeny do společnosti. V tom duchu jsme letos také rozeběhli projekt, kdy starší žáci musejí zhruba jednu hodinu týdně dělat nějakou dobrovolnickou činnost, čímž je směřujeme k tomu, že mají být vnímaví ke společnosti a být pro ni přínosem. Ukazujeme jim, že

jsou potřební. Jde nám o to, aby se předávané hodnoty projevy i skutkem.

■ Co se u vás aktuálně děje?

Teď jsme kupříkladu dali dohromady nový koncept výuky přírodovědných předmětů. Pojmenovali jsme jej „Kniha přírody otevřená“, což je určitý odkaz na Bibli, kde se píše, že příroda je jako otevřená kniha, která nás má seznámit s Bohem. Chceme v tomto pojetí výuky přírodní vědy propojovat a mimo jiné bořit mýtus evoluce, který je dětem běžně předkládán. Čím se ještě v současnosti zabýváme, je rozvíjení spolupráce s jednou vysokou školou pedagogickou v Izraeli.

■ Jakou máte pro školu vizi?

Naší aktuální praktickou a docela velkou vizí je sehnat peníze na koupi pozemků a postavit na nich školní komplex, kde by bylo pohromadě všechno od prvního a druhého stupně, přes mateřskou školu,

jídelnu, až po družinu, tělocvičnu či kanceláře. Místo máme vyhlídnuté, je to louka, která patří katolické církvi, a díky zákonu o restitucích byla teď odblokována a je možné jednat o její koupi. Přiznám se ale, že problém jsou peníze. Stojí to opravdu hodně. Trvalou vizí naší školy zůstává, abychom dokázali otisknout Boží hodnoty do srdcí našich dětí a vytvářet prostor, kde se budou moci setkat s Bohem – chceme být moderní školou plnou Ježíše.

Ředitelem školy je Mgr. Boris Váňa,
web: www.sion.cz

Mateřská škola Sion

...školství v JB

ZŠ a MŠ Jana Amose Komenského v Liberci

■ Jak se škola zrodila?

Po revoluci 1989 se otevřela opona a najednou tu bylo mnoho hledajících lidí, kteří přicházeli do sboru. Často to byly celé rodiny s dětmi, které však prožívaly obrovský rozkol mezi nedělí, která patřila Bohu, a všedním dnem v běžném světě, kde se o víře nemluvilo. Toto napětí se stalo prvním impulzem k založení školy. Základní škola J. A. Komenského vznikla v roce 1992 a podle vzpomínek biskupa Evalda Ruckého jí Česká školní inspekce nedávala příliš nadějí na přežití.

■ Jak vypadá škola dnes?

„JAK“ (tak se naši škole říká) dnes sídlí v prostorných a důstojných budovách, kde může mít i školku a školní družinu. Sto padesát žáků navštěvuje základní školu a padesát jich chodí do mateřské školy. Kromě zdravých dětí jsou dveře

otevřeny i pro děti postižené, naše škola se navíc stala průkopníkem v programu domácího vzdělávání, které je dnes již uznávanou a funkční alternativou ke klasické školní docházce. Plná čtvrtina učitelského sboru jsou muži. Pořádáme mnoho akcí pro rodiny žáků a také provozujeme Středisko volného času Narnie, které zastřešuje přes dvacet zájmových kroužků a volnočasových aktivit.

Učitelský sbor ZŠ J. A. Komenského v Liberci.

■ Jaký je rozdíl mezi církevními a státními školami?

V mnoha směrech. Lidé by asi za ten nejvýraznější považovali rodinný charakter školy. Je dán zejména vzájemnými vztahy a smyslem pro poslání, které panují v učitelském týmu. Taková atmosféra se snadno přenesla i na žáky, rodiče a další příbuzné. Velká výhoda oproti sekulárnímu a relativistickému prostředí na běžných

Střípky ze života škol

Dopis rodičů dítěte z MŠ Brána:

Je to už několik měsíců, co jsem o této školce slyšela poprvé od známé. Ze začátku jsem měla strach, ba dokonce „blok“, že jsou věřící. Naše rodina není nábožensky založená, proto jsem měla obavy o našeho synka, jak to bude vnímat. Nikomu víru neberu a respektuji rozhodnutí každého. Dala jsem tam Daníka na zkoušku – reakce na prostředí, děti... Po několika týdnech jsem zjistila, jak člověk může být naivní. Věřící jsou osoby, které mají velké srdce a dávají do svého poslání vše. Moc děkuji celému sboru za to, že jsem je mohla poznat a že mám tu čest vodit synka do této vynikající školky. Daník má každý den plno

...školství v JB

školách v naší zemi je, promiňte ten výraz, že si nemusíme na nic hrát. Víme, jaký člověk je. A víme, jaký je Bůh. Výsledkem je přímé jednání v prostředí přijetí a povzbuzení. Tak se snažíme jednat s našimi žáky, rodiči, partnery školy i vůči sobě navzájem. Jednota a důvěra v našem učitelském týmu je možná pro naše žáky tím největším svědectvím o životaschopnosti křesťanství.

■ Co se u vás právě děje?

Jsme po rekonstrukci střechy na hlavní budově a po několika dalších větších stavebních zásazích. V tomto školním roce využíváme mnohem více služeb asistentů pedagoga pro děti se specifickými potřebami.

První ředitelka JAKu Daniela Coufalová se svou třídou v roce 1997–98.

Dokončujeme dva projekty, u nichž jsme čerpali prostředky z evropských fondů. Také s radostí sledujeme, jak rodiče našich dětí, kteří jsou v kontaktu s dalšími sborovými projekty, přicházejí na tu nejdůležitější cestu ve svém životě. Jinak každý

týden odučíme kolem 250 hodin v devíti ročních základních školách, v nichž usilujeme o integraci biblické pravdy, staráme se denně o padesát dětí v mateřské škole a o stejný počet ve školní družině.

■ Jaké jsou vaše vize a přání do budoucna?

Chceme, aby každý chlapec a dívka byli vzděláni dle svých možností a potřeb, a to v kontextu biblické pravdy, která prostupuje každý výukový předmět. Naším posláním je připravit každého žáka na povolání, které má na tomto světě. To je také naše motto – připravit žáky pro život.

Ředitelem školy je Bc. Tomáš Vágner,
web: www.sjak.cz

zážitků, velice rád do školky chodí. Denně nás překvapuje něčím novým, co se tam naučil. Tímto velice děkuji paním učitelkám: Ericce, Pétě, Helence, Kátě, „tetě“ Ivě. Jsou to andělé, kteří mají ukrytá křídla. Kdyby každý byl jako ony, bylo by na světě krásně.

Příběh ze ZŠ Sion v Hradci Králové:

Máme ve škole holčičku, se kterou jsme zažili opravdový zázrak. Po nepovedené (a nepotřebné) operaci se z ní přes noc stala vážně nemocná dívka a po druhé ještě nepovedenější operaci málem zemřela. Na zápis do školy přišla s hadičkou zavedenou do nosu a dírkou do krku pro příjem tekuté stravy – a mělo to být na celý život. Pak

...školství v JB

Střední škola Sion High School v Hradci Králové

■ *Kdy a jak to začalo?*

O vlastní střední škole jsme nesměle přemýšleli již téměř od založení Základní školy Sion. Myšlenky se postupně měnily v sen, o jehož uskutečnění jsme začali více usilovat

od roku 2010. Byla to doba, kdy se střední školy spíše rušily a novým rozhodně nebylo přáno, aby vznikly. Proto jsme spíše než na lidské prostředky spoléhali na to, že vize mít vlastní střední školu je od Boha. V modlitbách nám bylo posilou slovo: „Všechno, co se narodilo z Boha, přemáhá svět“ (Jan 5, 4) a rovněž: „Co

je nemožné u lidí, je možné u Boha“ (Lukáš 18, 27) A tak byla z Boží milosti v březnu 2012 povolena a zapsána Střední škola Sion High School do rejstříku škol.

■ *Jak je dnes škola velká?*

Denní i dálkové studium mají v tuto chvíli po dvou ročnících. Denní studium navštěvuje 74 žáků a dálkové 62.

■ *Co škola nabízí?*

Netradiční název Sion High School jsme zvolili díky inspiraci americkými školami tohoto typu, kde si studenti mohou vybírat z více oborů a úrovní jednotlivých předmětů. V současné době je možné u nás studovat Střední pedagogickou školu (předškolní a mimoškolní pedagogika nebo pedagogické lyceum) a Gymnázium (všeobecné nebo se sportovním zaměřením). Nabízíme také živou výuku cizích jazyků s rodilými mluvčími. Pro angličtinu máme lidi z USA a pro španělštinu z Hondurasu.

musela na další operaci.

Lékařská prognóza nebyla moc povzbudivá, lékaři dokonce rodinu připravovali i na nejhorší možnost. Ten den jsme se na prvním i druhém stupni společně modlili a čekali na zprávy. Za tři hodiny bylo po všem, doktor nemohl uvěřit, jak skvěle vše proběhlo. I když předpokládal měsíční rekonvalescenci, holčičku propustili za týden. I když si myslel, že příjem potravy přijde v horizontu měsíců, hned druhý den zkusila colu, další den zkusila jíst, a tak to pokračovalo den ze dne a naše hrdinka si užívala něco, co za celý svůj život nemohla – jak chutná jídlo a pití. Dnes je v páté třídě a jako malá slečna je šťastná, že žádnou hadičku ani žádnou díрку do krku mít nemusí.

Sion High School.

...školství v JB

■ **Jaká je vize školy?**

Proč jsme vlastně začali o střední školu usilovat? Právě generace náctiletých je ve věku hledání sebe sama a tohle je příležitost, jak jim předávat „život“, který do nás Bůh vložil. Přáli jsme si školu postavenou na jasných křesťanských základech. Tajně doufáme, že z některých studentů vyrostou naši budoucí spolupracovníci. ☺

■ **Co se u vás aktuálně děje?**

Na prvním dni otevřených dveří v tomto školním roce jsme zaznamenali až nečekaně velký zájem, což nás samozřejmě velmi potěšilo. Přišlo kolem 40 žáků devátých tříd z jiných škol i měst, z nichž někteří přišli na doporučení stávajících studentů, kteří jsou u nás spokojeni, či na základě reklamy na prezentačních výstavách. Díky nabídce možného sportovního zaměření pedagogického lycea a gymnázia se o školu zajímají také aktivní sportovci, kteří potřebují skloubit studium se svým tréninkovým plánem.

Toto zaměření je vhodné i pro studenty, kteří nedělají konkrétní sport, ale rádi by se ve sportu obecně rozvíjeli, což jim u nás umožní čtyři hodiny tělesné výchovy navíc. V prvním ročníku teď máme několik hokejistů, fotbalistů a zástupců dalších sportů.

■ **V čem je křesťanská škola jiná než ostatní?**

Především v přístupu ke studentům. Nejde nám jen o jejich vzdělávání, jde o víc. O vztahy, o osobní příklady v přístupu k životu a hodnotám. Jde nám o rozvíjení jejich charakteru, budování vzájemné důvěry. Věříme, že učitel má být ten, kdo žákům pomáhá dosahovat těch nejlepších výsledků, a nikoli ten, kdo se je snaží nachytat a zesměšnit, což je běžná praxe v mnohých školách. Jde nám o příjemnou a férovou atmosféru ve škole, kam budou studenti rádi chodit.

Ředitelem školy je Mgr. Michal Řada,
web: www.highschool.cz

Misijní škola Mikuláše Ludvíka Zinzendorfa

■ **Jak to všechno začalo?**

Škola začala svou činnost v roce 1991, kdy ve spolupráci s britskou Covenant College připravila korespondenční kurz pro budování širokého spektra křesťanů. Od roku 1994 pak připravila vlastní program denního a dálkového studia pro vzdělávání služebníků převážně vlastní církve. Škola je tu pro pastory, kteří potřebují teologické vzdělání, i pro další služebníky v církvi, kteří podle své pozice absolvují buď plnou šíři studia, či pouze jeho

Misijní výjezd školy na Ukrajinu.

část důležitou pro jejich práci. Program též slouží jako doplňkové studium těm, kteří již teologické vzdělání absolvovali. Vyučují se kupříkladu dějiny Jednoty bratrské, církevní dějiny i další předměty z oblasti historie, systematická i praktická teologie, psychologie, biblické předměty jako úvod do Starého či Nového zákona a další. Předměty jsou pak podle druhu zvoleného studia ukončovány písemnou prací, zápočtem nebo zkouškou. Celé studium trvá tři roky. Krom již zmíněného typu studia přetrvávala také forma korespondenčního kurzu, do něhož lze vstoupit kdykoli. Cílem školy není naučit schematizovanou látku, ale pomoci k větším hloubkám poznání a k realizaci poznání v každodenním životě.

■ **Kolik ročníků již proběhlo a kolik lidí je absolvovalo?**

Na tuto otázku neexistuje úplně jednoduchá odpověď. Pokud jde

...školství v JB

o úplné počátky denního studia v roce 1994, bylo tehdy studium studiem pomaturitním, zařazeným do sítě škol a končilo se maturitou. Takto školu úspěšně ukončilo v prvním roce osm studentů a ve druhém devatenáct. Pak se školský systém musel přetransformovat – pomaturitní studia na vyšší odborné školy – a náš projekt nebyl přijat. Následovala roční pauza a nová koncepce víceletého denního studia. S novým začátkem začalo studovat

Absolventi denního studia MŠMLZ, 90. léta.

čtrnáct studentů, dále jsme přijali několik studentů z končící Harvest International Bible University a další. Později jsme přešli na dálkovou formu. Začali mnozí, ale poměrně dost posluchačů celé studium sice absolvovalo, ale nedotáhlo do konce. V roce 2008 přišel další nový začátek, prvních absolventů bylo čtrnáct a na další teprve čekáme. Dalo by se tedy říci, že od začátku denního studia jej úspěšně ukončilo minimálně 53 lidí. Studovalo ovšem dvakrát

Absolventi MŠMLZ v roce 2011.

tolik. Co se týká korespondenčního kurzu, je to ještě zajímavější. V prvním roce jeho existence začalo studovat asi 200 lidí, další rok asi 100 a další zhruba 50. Toto studium je však daleko náročnější na osobní disciplínu, takže ho dosud ukončilo jen asi 20 studentů.

■ Je o studium zájem? A je zájem i z jiných církví?

O studium je stále zájem. V současnosti máme studenty ve dvou ročnících, dohromady 54. Máme již asi sedm zájemců do dalšího ročníku, ale k jeho započetí bychom potřebovali ještě jednu tolik. Naše studium je výhradně pro služebníky z naší církve, a to proto, že každý by měl mít v průběhu studia také péči ve svém sboru a tam uvádět do praxe a konzultovat to, co se teoreticky naučil. Nejsme sice na 100 % uzavřeni myšlenkou přijmout studenta z jiné církve, ale naše studium neinzerujeme.

■ Jakou hodnotu (úroveň) má diplom z MŠMLZ v rámci našeho teologického školství?

Ten, kdo absolvuje studium v plné šíři s největšími nároky a obdrží diplom, získává vzdělání na úrovni bakalářského studia na vysoké škole či absolventa VOŠ. Naše škola však není registrována v síti škol, takže tento diplom slouží pouze pro naši církve.

Existuje pro MŠMLZ ještě nějaká další vize, kam růst, nebo už představu naplnila a funguje, jak bylo očekáváno? To, že nejsme v síti škol, má určitou výhodu flexibility změn. Již nyní jsme kurikulum rozšířili ve srovnání s jeho novými počátky v roce 2008 a také jsme udělali určité úpravy ve zkoušení, úrovních studia a ve výjezdech studentů. V současnosti žádné větší změny nechystáme, ale menší budou určitě. Co ale bude za pět let, uvidíme.

Ředitelem školy je Ing. Jiří Helis, web: www.jbcr.info (v sekci ŠKOLY)

...školství v JB

Další školská zařízení

Ke školám patří také aktivity, které naplňují volný čas dětí, jako jsou domy dětí a mládeže či střediska volného času. Jednota bratrská má v současnosti dvě taková zařízení: DDM Nová generace v Hradci Králové a Středisko volného času Narnie v Liberci. Na obou místech je záměrem nabídnout dětem aktivní, kvalitní a bezpečnou náplň volného času, kde budou navíc moci rozvíjet své dovednosti. V nabídce jsou kroužky nejrůznějšího zaměření od uměleckých nebo přírodovědných po technické či sportovní. V Hradci Králové dům dětí zastřešuje také florbalový klub FBC Sion Hradečtí lvi, liberecká Narnie zase nabízí tvůrčí klub i pro rodiče, aby si i oni mohli oddechnout od každodenních starostí.

Připravované školy

▪ Střední škola sociální a pedagogická Jana Blahoslava, Chrastava

O přípravě této střední školy přinášíme informace pravidelně. Naposledy jsme jejího ředitele Jiřího Helise i chrastavský sbor zastihli v době, kdy se víceméně rozloučili s místem, které bylo původně pro sídlo školy plánováno, a hledali novou alternativu. Tou se zdála být jedna z budov v bývalém továrním komplexu. Ukázalo se však, že nájem a provoz tohoto objektu by škola finančně nezvládla, takže se přípravný tým opět ocitl v bodě nula. Věci se přesto nezastavily: kupodivu se znovu otevřely rozhovory s představiteli města o uvolnění jedné ze tří budov současné základní školy,

což byl původní plán. K posunu došlo i na straně přípravného týmu školy, kterému podle slov Šimona Dvořáka došlo, že celý projekt musí být postaven na partnerství mezi městem a Jednotou. Proto také starostu požádali o nové jednání. V tuto chvíli je tedy domluven další postup, který by měl rozběhnout praktické kroky k uvolnění budovy a řešit patřičné majetkové vztahy, a tím přiblížit vznik Střední sociální a pedagogické školy Jana Blahoslava.

▪ Mateřská škola v Turnově

Ani v případě tohoto počínu není vše bez komplikací. Turnovští mají vizi založit mateřskou školu, po kterých je

dnes, jak víme, zvýšená poptávka. V původním plánu byla školka určená pro dvacet osm dětí, pro niž by se přebudovala současná farní budova. Sbor dostal registraci a rozeběhly se přípravné práce v domě. Zásadní komplikace však přišla s vyjádřením hygieny, která projekt ve stávající podobě nepovolila, a navíc snížila kapacitu na osmnáct dětí. Což by se projevilo i v plánovaném rozpočtu. Vzhledem k tomu, že není možné dát budovu do požadovaného stavu do počátku nového roku, aktuální registrace propadne a bude nutné ji vyřizovat znovu. Turnovský sbor tedy hledá, jak dál, s přáním, aby školka mohla být otevřena v září 2014.

“Duhový den” na ZŠ J. A. Komenského v Liberci.

V historické části tohoto speciálu bylo čerpáno z knihy Amedea Molnára „Česko-bratrské školství před Komenským“, které vydalo Státní pedagogické nakladatelství v Praze roku 1956.

©2013 Vydavatel: Jednota bratrská, Boženy Němcové 54/9, 460 05 Liberec V, IČ: 47475111, www.jbcr.info; šéfredaktor: Ester Brožová, tisková mluvčí, brozova@jbcr.info; grafická šablona: Erik Černý; sazba a grafická úprava: Zdena Horáčková; korektury: Aneta Mladějovská. Jakékoliv užití obsahu tohoto časopisu včetně převzetí, šíření jinou formou či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez písemného souhlasu vydavatele zakázáno.